
Univerzity nejen pro mladé

Univerzity nejen pro mladé

Délka života se prodlužuje a s ní i fronty na studijních odděleních

Vzdělávat se do třiceti? Samozřejmost. Ve čtyřiceti snaha o vyšší plat a v šedesáti pokus o nalezení nového smyslu života.

Pobyt na univerzitě prý účinkuje lépe než omlazovací kúra. Pokud už nestihne obohatit váš bankovní účet a radikálně nezlepší vaše společenské postavení, určitě vám zvýší sebevědomí a nahradí důchodcovské vysedávání v parku. Nebudeme si nic namlouvat, studium vysoké školy je záprah: Nervy, peněženka i oči trpí. Povinné semináře, tisícistránková skripta, skromné večeře ze sáčku, fronty na studijním a na dovolenou místo letadlem do Řecka stopem do Chorvatska. Čtyři až pět let takového života unaví i ty nejmladší z nejotrlejších.

Na druhou stranu je třeba si přiznat, že i na české univerzitní půdě přibývá starších studentů. Někteří začnou studovat v pětatřiceti s dítětem na krku, další až v sedmdesáti a do svých osmdesátin si nasbírají slušnou hromádku diplomů. Sběratelé uznání? Studovat se dá všelijak a z různých důvodů. Lidé okolo čtyřicítky se pro další studium obvykle rozhodují kvůli postupu v kariérním žebříčku. Jiného zase uchvacuje představa služebního automobilu či možnost stát se vědeckým pracovníkem univerzity. Jen mizivé procento studuje pouze kvůli získání hlubších znalostí.

"Pracuji na úřadu a moje práce mě zcela uspokojuje. Studium prý si zvyšují kvalifikaci pro současné zaměstnání. Osud nám nedopřál děti a nedovedu si představit, že bych studovala při zaměstnání s malými dětmi, i když statečnější povahy to možná zvládají," objasňuje Markéta Fialková, zaměstnankyně ministerstva a studentka Západočeské univerzity, svou volbu studovat až ve zralejším věku. Markéta se domnívá, že studium při zaměstnání je přínosem i zátěží. Většina jejích starších spolužáků si zvyšuje kvalifikaci pro současnou práci a doufá ve služební postup po ukončení studia. "Za sebe mohu říci, že studium prý si plním své dlouholeté přání," usmívá se studentka magisterského programu.

Starý student nekonkuruje

Na našich vysokých školách údajně neexistuje diskriminace starších studentů. Všechna studijní oddělení svorně tvrdí, že studium je otevřeno všem uchazečům, kteří splní podmínky potřebné pro přijetí. Zkušenosti starších uchazečů mohou ale být jiné. "Už se mi dvakrát stalo, že mě ze zkoušky vyhodili kvůli věku. Zkoušela mě ambiciózní mladice, která mi hezky od plic řekla, že když už mám stálý job, žádnou vysokou školu nepotřebuju. Že se nemám cpát někam, kam nepatřím, a zabírat místo těm, pro který je titul jedinou šancí na zaměstnání," napsal v internetové diskusi student FF UK, padesátiletý redaktor. Na dotýcnou zkoušející stížnost nepodal, protože se mu prý mnohem častěji stává, že je na základě svého věku zvýhodněn. Učitelé, kteří zvládli akademickou kariéru už dávno před tím, než přestárý student začal studovat, v dotýcném nevidí svou budoucí konkurenci. Spíš ho litují a dávají mu známky z milosti.

Studovat až v pozdějším věku se pravděpodobně vyplácí natolik, že na chodbách univerzit můžete potkat celá oddělení státní správy. Že by kolektivní touha vzdělávat se? Jádro školního pudla bude spíš v tabulkových platech a také v obyčejném strachu. Pravidlo "Bez kolektivu ani ránu" platí i dnes. Postarší partička bodrých zaměstnanců, kteří na zkoušky chodí zásadně spolu, se vyskytuje téměř na každé ekonomicky zaměřené fakultě.

Univerzita třetího věku

Ne každý, kdo se chlubí pravidelnou docházkou na přednášky, má status vysokoškolského studenta. Většina vysokých škol umožňuje zájemcům v důchodovém věku studium na tzv. univerzitě třetího věku. Řádně přihlášení uchazeči tak mohou studovat např. historii, medicínu, ekonomii nebo teologii. Ale pozor: není studium jako studium. Vyslechnout večerní přednášku o krachu bank se nerovná složení zkoušky z ekonomie. Přesto se stává, že se někteří posluchači přednášek na univerzitě třetího věku dožadují oficiálního titulu. Mladí studenti, kteří si zápočty a zkoušky museli vydržet nad skripty, tomu přihlížejí se zděšením v očích.

Studium bez obětí? Nelze!

Studovat v pokročilejším věku se vyplácí, ale i člověk, kterému ještě dobře slouží paměť, musí hodně obětovat. Padesátníkům a starším se nestuduje tak lehce jako těm, kteří nemají rodiny, bydlí na koleji a užívají si relativně bezstarostného studentského života.

"Musela jsem obětovat různé návštěvy, vysedávání s přáteli. Někdy se opravdu stydím, když mě někdo z přátel už poněkolkáté srdečně zve na návštěvu a já se pořád omlouvám, že se zrovna učím. Jsem už ve věku, kdy někteří naši přátelé jsou třeba i dost nemocní, a hodně mě mrzí, když si neudělám čas na někoho, kdo se mnou počítá," svěřuje se Markéta.

Mezi mladšími spolustudenty se však cítí dobře: "U kolegů ze studijní skupiny velice oceňuji přátelskou atmosféru včetně výměny zkušeností i studijních materiálů. V mládí jsem dva roky studovala na UK a tehdy tam spolupráce mezi studenty moc nefungovala." Stejně jako pro většinu jejích kolegů není pro Markétu důležitý věk studentů a vyučujících, ale přátelská atmosféra. Jen díky ní může totiž studium splnit svůj hlavní účel: pomoci k osobnostnímu růstu. Zázraky se dějí.